23. 4. 2025

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Agilní vývoj software – specifika smluvních podmínek

Agilní vývoj software se stále víc stává standardem při uzavírání kontraktů, jejichž předmětem je vývoj softvérových produktů. Oproti tradičnímu „vodopádovému“ modelu přináší větší flexibilitu, efektivitu a schopnost rychle reagovat na změny požadavků. Právě tato flexibilita však klade specifické požadavky na smluvní vztahy mezi objednatelem a dodavatelem. Klasické smlouvy o dílo nemusí vždy odpovídat dynamice agilního vývoje, což může vést k právním nejasnostem a sporům.

Tento příspěvek se zaměřuje na klíčové otázky související s agilním vývojem softwaru a poskytne doporučení, jak minimalizovat stěžejní právní rizika.

Agilní vývoj obecně

V tradičním modelu vývoje softwaru je obvyklé uzavřít smlouvu o dílo, která stanoví pevný rozsah prací, termíny a cenu. **Agilní metodika** však pracuje iterativně, kdy se výsledný produkt vyvíjí a mění v průběhu času. To znamená, že **striktní smlouva s pevně stanoveným výsledkem nemusí být pro agilní vývoj ideální**. Agilní vývoj vyžaduje, aby smluvní rámce a správa projektů byly dostatečně flexibilní, aby reflektovaly potřebu častých změn, iterativní práce a zvyšující se nároky na kvalitu produktu. Smlouva v agilním kontextu by měla vymezovat procesy, které umožní adaptaci na měnící se podmínky a umožní plynulý přechod mezi jednotlivými fázemi projektu.

Fáze agilního vývoje software

Agilní vývoj software probíhá obvykle v opakujících se cyklech, ve Scrum metodologii známých jako "**sprinty**", kde každá iterace má jasně definovaný cíl. Tyto iterace mohou přinášet různé výstupy, které mohou ovlivnit další směrování vývoje softvérových produktu. Smlouvy by měly zohlednit tuto iterativní povahu a umožnit **přizpůsobení na základě aktuálních výsledků každé fáze**, což zahrnuje i změny v termínech nebo rozpočtu. Jednotlivý sprint se obvykle skládá z **fáze plánování obsahu sprintu**, kdy se z produktuktového backlogu (požadavků objednatele na výsledný softvérový produkt) určí sprint backlog a stanoví se celkový obsah sprintu. Požadavky v product backlogu se během účinnosti smlouvy mění, výchozí požadavky tedy nejsou neměnné.

Následují **fáze samotného vývoje příslušné části software, testování, vydání příslušné částí software, vyhodnocení a následné dokončení**. Výsledkem sprintu je tedy inkrement (přírůstek) celého software, zpravidla jako samostatně funkční část cílového softvérového produktu. Délka každého sprintu je většinou v rozsahu 1 – 4 týdnů.

U agilního vývoje software nemá objednatel při uzavírání smluvního vztahu mnohdy detailní

představu o tom, jaké všechny vlastnosti by výsledný softvérový produkt, tedy dílo, měl mít. Pro naplnění požadavku na **určitost definice díla** by ho objednatel měl být schopen specifikovat alespoň ve formě „user story“, tedy **stanovení toho k čemu bude výsledné dílo sloužit** a zároveň nastavit jasná pravidla pro zpřesnění specifikace software během jeho vývoje.

Smlouvy na agilní vývoj software

Z hlediska smluvních typů připadá v případě agilního vývoje software v úvahu několik možností, přičemž existují tři hlavní typu úpravy vztahů u smluv na agilní vývoj software.

Smlouva o dílo

Je možné použít **smlouvu o dílo**, jejímž předmětem je vytvoření díla s nehmotným výsledkem, tedy softwaru jako počítačového programu, dle § 2631 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku s výraznější modifikací jednotlivých zákonných ustanovení ve smyslu potřeby zapracování podmínek agilního vývoje.

Smlouva o poskytování služeb

Druhou variantou je **smlouva o poskytování služeb** ve smyslu inominátní smlouvy dle § 1746 odst. 2 občanského zákoníku. Není nezvyklé uzavření takové smlouvy ve formě tzv. „**bodyshoppingových smluv**“ kde **si objednatel „pronajímá“ realizační tým dodavatele**.

Hybridní smlouva

Nejčastěji se ale u agilního vývoje software bude jednat o **hybridní smlouvou** mezi uvedenou smlouvou o dílo a smlouvou o poskytování služeb, která objednateli **umožní kombinaci flexibility a finanční jistoty**. Alternativně je možné zvažovat uzavření **rámcové smlouvy** a jednotlivé sprinty pak objednávat formou dílčích objednávek.

Celkově je však možné shrnout, že v rámci smlouvy na agilní vývoj software je **vhodné se zaměřit na**:

a. **Výběr vhodné metody agilního vývoje** – například **Scrum, Kanban,** Extreme Programming, Test Driven Development, nebo Feature Driven Development, aby bylo jasné, jak spolupráce bude probíhat.
b. **Podmínky pravidelných dílčích dodávek (sprintů)** a alespoň rámcovou definici výsledného produktu – např. zadání jednotlivých sprintů, délku trvání, změny, podmínky akceptace, měřitelnost výstupů, nebo podmínky analytické fáze projektu.
c. **Postup pro změny v požadavcích** – stanovení podmínek pro úpravy celého procesu vývoje software, a to i v rámci jednotlivých sprintů.
d. **Používané nástroje a jejich podmínky** – např. open source software, AI, cloud, hosting,

zálohování, systémové požadavky.

e. **Práva a povinnosti stran** – např. poskytované informace, odpovědností vztahy, prohlášení a záruky, ochranu informací, ustanovení k ochraně dat, GDPR.
f. **Mechanismus akceptace** – jak se schvaluje dokončená část softwaru včetně důrazu na jednotlivé dílčí akceptace výsledků jednotlivých sprintů.
g. **Licencování software** – rozsah jednotlivých licenčních oprávnění, otázka poskytnutí zdrojových kódů, případně otázka postoupení výkonu majetkových práv, vše i s důrazem na dílčí předávky výsledků sprintů.
h. **Cenové podmínky –** cena nebývá pevná, ale bude se odvíjet od stanovených podmínek (např. cena za sprint), nebo bude obsahovat jen maximální rozpočet a hodinové sazby za realizační tým.

K vybraným podmínkám jednotlivých smluvních ustanovení smluv na agilní vývoj software

V agilním vývoji je kladen důraz na spolupráci a komunikaci mezi týmy (jak mezi vývojáři, tak s klientem). Tento prvek by měl být reflektován v samotné smlouvě v **podmínkách nastavení řízení projektu** na vývoj software. Rovněž je u agilního vývoje kladen důraz na samostatnost jednotlivých týmů a jejich schopnost rozhodovat v rámci daných cílů.

Odpovědnost stran

Smlouva by měla proto **jasně vymezit odpovědnosti všech stran**, včetně odpovědnosti za vedení projektu, nebo odpovědnosti jednotlivých profesních skupin zapojených do vývoje software (např. u vývojářů, testerů, produktového vlastníka). Z tohoto hlediska je vhodné, aby smlouva na agilní vývoj software obsahovala mechanismy pro pravidelnou zpětnou vazbu mezi klientem a vývojovým týmem. Pravidelná setkání, například týdenní nebo měsíční revize, pomáhají nejen sledovat pokrok v samotném vývoji softvérových produktů, ale také identifikovat případné oblasti pro zlepšení, což je klíčové pro agilní přístup.

Licenční práva k software

Vzhledem k iterativní povaze agilního vývoje je dále důležité přesně definovat, k jakým okamžikům se udělují jednotlivé **licenční práva k software** (např. po skončení každého sprintu, nebo během trvání každého sprintu v okamžiku vytvoření příslušné částí software), **jejich rozsah** (např. výhradní, nevýhradní licence) a rovněž i vyřešit otázku předávání zdrojových kódů, případně otázku postoupení výkonu majetkových práv.

Open-source komponenty

Pokud vyvíjený software obsahuje **open-source komponenty**, je nutné zohlednit jejich licenční podmínky (např. GPL vs. MIT a Apache a podobně). Nesprávné použití může vést k řešení složitých právních důsledků. Smlouva na agilní vývoj software by proto měla obsahovat definici jaké typy open source licencí jsou povoleny a požadovat od dodavatele seznam použitých open source knihoven.

Citlivé informace a GDPR

Agilní vývoj často zahrnuje práci s **citlivými informacemi**, jako jsou zákaznická data, obchodní tajemství nebo technologické know-how. Proto je klíčové ošetřit ve smlouvě otázky důvěrnosti a ochrany osobních údajů. Pokud software pracuje s osobními údaji, musí být v souladu s GDPR. To znamená, že smlouva by měla upravit mimo jiné: **kdo je správcem a kdo zpracovatelem dat**, **jaká opatření budou přijata k ochraně dat** a i oblast p**ráv subjektů údajů** (např. právo na výmaz).

Standardy kvality

Zajištění kvality softwaru v agilním vývoji je založeno na neustálé **testování** a zpětné vazbě. V právním kontextu je nezbytné definovat podmínky, za kterých bude software považován za hotový a jaké **standardy kvality** musí být splněny. Tyto standardy mohou zahrnovat testování na různých úrovních (unit testy, integrace, system testy), ale také požadavky na uživatelskou přívětivost, výkon, kompatibilitu a další aspekty, které ovlivňují použitelnost softwaru.

Vady

Je proto taky důležité správně definovat, co **se považuje za vadu** – například nesprávné fungování v souladu s uživatelskými požadavky, **jak se vady budou odstraňovat** – například určením priorit a lhůt na opravy, **co se nepovažuje za vadu** – například změna požadavků zákazníka po dokončení sprintu.

Cena

Smluvní cena u agilního vývoje software nebývá, vzhledem k charakteru procesu agilního vývoje, kdy na začátku celého procesu nebývá zřejmý ještě celkový rozsah díla, pevná. Je možné určit maximální rozpočet a jednotlivé dílčí ceny, například hodinové sazby. Případně **ceny za jednotlivé sprinty s určením předpokládaného množství sprintů,** případně kombinace uvedených variant.

Závěr

Jak bylo uvedeno, v agilním vývoji softwaru se klade **důraz na flexibilitu, spolupráci a rychlou adaptaci na změny**. Tradiční smluvní rámce, které bývají zaměřeny na pevné termíny a rozsah, často nejsou kompatibilní s tímto dynamickým přístupem. V tradičním vývoji se dílo považuje za dokončené obvykle až po finálním předání a testování. **V agilním přístupu probíhá testování průběžně a jednotlivé části softwaru jsou předávaný po každém sprintu.** Na každý takto odevzdaný inkrement po dokončeném sprintu je možné uplatnit zákonná ustanovení o předání díla, odpovědnosti za vady, následcích neoznámených výhrad objednatele k předanému inkrementu a

neurčí-li smlouva jinak i zaplacení příslušné části ceny.

Závěrem lze uvést, že agilní vývoj softwaru přináší řadu výhod, ale také právní výzvy, kterým je třeba čelit vhodnou smluvní úpravou. Klíčem k minimalizaci rizik je dostatečně flexibilní smlouva, která umožňuje iterativní dodávky, přizpůsobení požadavkům a jasně definuje odpovědnost stran. Správně nastavené smluvní mechanismy nejen snižují pravděpodobnost sporů, ale také podporují efektivní spolupráci mezi vývojovým týmem a objednatelem.

JUDr. Bc. Matej Šandor, Ph.D., MBA,
spolupracující advokát

Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.

Lazarská 11/6
120 00 Praha 2

Tel.: +420 222 517 466
Fax: +420 222 517 478
e-mail: office@ak-vych.cz

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Lze sjednat kupní smlouvu s „utajenou“ kupní cenou?
- Novela stavebního zákona: přehled změn a dopadů do praxe po dokončení legislativního procesu
- Energetická náročnost budovy jako cenotvorný faktor
- Přechodná ustanovení novely stavebního zákona – co s vydaným závazným stanoviskem a JES?
- Koncentrace řízení v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu
- Aktuální závěry ÚS a ESLP k právům biologického otce (První část – judikatura Ústavního soudu ČR)
- Podílové spoluvlastnictví manželů po rozsudku SDEU ve věci C-300/25 Duftošek
- Předkupní právo jako možná past
- Sleva z kupní ceny vadné nemovitosti podle aktuální judikatury Nejvyššího soudu
- Povinnosti transparentnosti podle AI Actu
- Když rodič nepředá dítě - náhradní péče a úhrada nákladů podle novely rodinného práva